

ROZSUDOK VMENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Baricovej a členov senátu JUDr. Jozefa Hargaša a JUDr. Jaroslavy Fúrovej v právnej veci navrhovateľa **J.**, bytom **B.**, proti odporcovi **Obvodnému pozemkovému úradu v Dunajskej Strede, Dunajská streda, Korzo Bélu Bartóka 789/3**, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č. D/2008/00242-7 z 30. júla 2008, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k. 42Sp 96/2008-18 z 8. decembra 2008, takto

r o z h o d o l:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 42Sp 96/2008-18 z 8. decembra 2008, **p o t v r d z u j e**.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Trnave podľa § 250q ods. 2 OSP potvrdil rozhodnutie č. D/2008/00242-7 z 30. júla 2008, ktorým odporca rozhodol, že navrhovateľovi sa nenavracia vlastníctvo a nepriznáva sa mu právo na náhradu k nehnuteľnostiam v kat. úz. V., parc. č. X. - dom, dvor vo výmere 349 m², parc. č. X. - dom, dvor vo výmere 142 m² a parc. č. X. – záhrada vo výmere 241 m², z dôvodu, že nespĺňa podmienky § 1 písm. a/ a b/ zákona č. 503/2003 Z.z. o navrátení vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 503/2003 Z.z.“), nakoľko žiadal o reštitúciu domu s dvorom.

Krajský súd svoje rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 244 ods. 1, 2 a 3 OSP v spojení s § 250l ods. 1 a 2 OSP, a § 2 ods. 1, 2, 3 a § 1 písm. a/ a b/ zákona č. 503/2003 Z.z., keď dospel k záveru, že opravný prostriedok navrhovateľa nie je dôvodný a odporca rozhodol vecne správne. Krajský súd zhodne s odporcom nemal

preukázané vlastnícke právo právnej predchodkyne navrhovateľa A. parc. č. X. a č.X., čo je splnenie podmienky podľa § 2 zákona č. 503/2003 Z.z. a pokiaľ ide o parc. č. 337, ktorá bola vyvlastnená, krajský súd mal zhodne s odporcom za to, že nie je splnená podmienka § 1 písm. a/ a b/, veta druhá zákona č. 503/2003 Z.z.

Navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznal podľa § 250k ods. 1 OSP v spojení s § 250l ods. 2 OSP.

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie žiadajúc o jeho dôkladné prešetrenie. Poukázal na to, že už pri uplatnení reštitúcie k potrebnej žiadosti doložil výpis z pozemkovoknižnej vložky, v ktorej je celá legenda vlastníctva pozemku č. X. jeho rodičov a prarodičov. Pozemok č. X. pozostával z obytného domu č. X. (neskôr č. X.), dvora a záhrady v k. ú. V. o ploche 79 ôl (siah) [t.j. 284,13535 m² – pozn. súdu], čo je uvedené v maďarskom jazyku na doklade, ktorý priložil k odvolaniu. Obytný dom bol vyvlastnený, vyplatený a následne zbúraný. Keďže pozemok č.p.X. podľa vyvlastňovacieho rozhodnutia nebol predmetom vyvlastnenia, naďalej si uplatňuje reštitučný nárok a žiada vysvetlenie, akým spôsobom a kedy pozemok prešiel do vlastníctva štátu. Poukázal na to, že rodičovský dom bol nezmyselne zbúraný a dodnes nebol zrealizovaný zámer, pre ktorý bol vyvlastnený.

Odporca vo svojom vyjadrení na odvolanie zotrval na svojom právnom názore uvedenom v dôvodoch jeho rozhodnutia. Poukázal, na to, že v rozhodovaní vychádzal z identifikácie parciel č. X. zo dňa 21.2.2007, kde je parcela č. X. (pkn. vl. č. 10 k.ú. V.) vedená ako dom, dvor, tzn. nie je to poľnohospodárska alebo lesná pôda – podmienka ustanovená v § 1 písm. a/, b/ zákona č. 503/2003 Z. z..

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a v medziach podaného odvolania (§ 246c ods. 1 veta prvá a § 212 ods. 1 OSP) prejednal toto odvolanie na odvolacom pojednávaní (§ 250ja ods. 2 veta druhá OSP v spojení s § 250l ods. 2 OSP) v neprítomnosti odporcu (§ 246c ods. 1 veta prvá, § 211 ods. 3 a § 205g ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nie je možné priznať úspech.

Zákon č. 503/2003 Z.z. o navrátení vlastníctva k pozemkom je jedným zo zákonov reštitučného charakteru, ktorého cieľom vyjadreným v jeho preambule je spolu s ostatnými reštitučnými zákonmi (napr. zákon č. 403/1990 Zb. o zmiernení následkov niektorých majetkových krívd v znení neskorších predpisov, zákon č. 87/1991 Zb. o mimosúdnych rehabilitáciách v znení neskorších predpisov, či zákon č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov) zabezpečiť tzv. reštitučné procesy zmiernenia niektorých majetkových krívd, ku ktorým došlo v zákone presne ustanovenom období (t.j. od 25. februára 1948 do 1. januára 1990), vo vzťahu k presne vymedzenému okruhu osôb (oprávnené osoby) a na základe v zákone taxatívne ustanovených prípadov straty majetku.

Predmetný zákon tak, ako ostatné reštitučné zákony, zmiernuje následky iba niektorých majetkových krívd, ku ktorým došlo voči vlastníkom poľnohospodárskeho pôdneho fondu a lesného pôdneho fondu. Zákon ustanovuje taxatívne, ktorý majetok možno vrátiť pôvodnému vlastníkovi. Správny orgán ani súd nemôže odstrániť prípadnú tvrdosť zákona.

Odvolaací súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že zákon č. 503/2003 Z.z. rovnako ako zákon č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o pôde“) bol prijatý v snahe zmierniť následky niektorých majetkových krívd, ku ktorým došlo voči vlastníkom poľnohospodárskeho a lesného majetku v období rokov 1948 až 1989, dosiahnuť zlepšenie starostlivosti o poľnohospodársku a lesnú pôdu obnovením pôvodných vlastníckych vzťahov k pôde a upraviť vlastnícke vzťahy k pôde v súlade so záujmami hospodárskeho rozvoja vidieka aj v súlade s požiadavkami na tvorbu krajiny a životného prostredia. Účelom tohto zákona je snaha zmierniť následky niektorých majetkových krívd, nie všetkých, pričom zákon určil podmienky, pri splnení ktorých možno vydať pozemky oprávneným osobám. To znamená, že nie všetky pozemky, ktoré v rokoch 1948 - 1989 prešli na štát alebo právnickú osobu, podliehajú režimu zákona č. 503/2003 Z.z..

Účelom zákona č. 503/2003 Z.z. v platnom znení je navrátenie vlastníctva k pozemkom, ktoré nebolo vydané podľa osobitného predpisu (zákon č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov /zákon č. 229/1991 Zb. a § 37 až 39 zákona SNR č. 330/1991 Zb./). Vlastnícke právo sa vracia k pozemkom, ktoré tvoria

- a) poľnohospodársky pôdny fond alebo do neho patria,
- b) lesný pôdny fond.

Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 53/1966 Zb. o ochrane poľnohospodárskeho pôdneho fondu v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 53/1966 Zb.“) platného a účinného v čase vydania vyvlastňovacieho rozhodnutia poľnohospodárskym pôdnym fondom je poľnohospodárska pôda obhospodarovaná (orná pôda, chmeľnice, vinice, záhrady, ovocné sady, lúky, pastviny) a pôda, ktorá bola a má byť naďalej poľnohospodársky obhospodarovaná, ale dočasne obrábaná nie je.

Do poľnohospodárskeho pôdneho fondu patria aj pozemky, ktoré síce neslúžia bezprostredne poľnohospodárskej výrobe, avšak sú pre ňu nepostrádateľné, ako poľné cesty, pozemky so zariadením dôležitým pre poľné závlahy, vodné nádrže a rybníky potrebné pre poľnohospodársku výrobu, hrádze slúžiace na ochranu pred zamokrením alebo záplavou, ochranné terasy proti erózii a pod. (§ 1 ods. 3 cit. zákona).

V čase nadobudnutia účinnosti zákona č. 503/2003 Z.z. poľnohospodársky pôdny fond vymedzoval zákon č. 307/1992 Zb. o ochrane poľnohospodárskeho pôdneho fondu účinný od 25. júna 1992 do 30. apríla 2004.

Podľa § 2 ods. 1 tohto zákona poľnohospodársky pôdny fond tvoria poľnohospodárske pozemky, ktoré sú ako poľnohospodárska pôda využívané na poľnohospodársku výrobu a ktoré sú v katastri nehnuteľností členené na ornú pôdu, chmeľnice, vinice, záhrady, ovocné sady a trvalé trávne porasty; tvoria ho aj iné pozemky, ktoré sú poľnohospodársky využívané. Do poľnohospodárskeho pôdneho fondu patria aj pozemky, ktoré síce neslúžia bezprostredne poľnohospodárskej výrobe, ale sú pre ňu nepostrádateľné; ustanovenia osobitných predpisov zostávajú nedotknuté.

Poľnohospodárskym pôdnym fondom alebo pozemkami, ktoré do neho patria, v zmysle ustanovení zákona č. 503/2003 Z.z. sa teda rozumie orná pôda, vinice, chmeľnice, záhrady, ovocné sady a pastviny, ktoré sú využívané na poľnohospodársku výrobu; môže ísť aj o pôdu, ktorá nie je dočasne obhospodarovaná, ale je nepostrádateľná pre prevádzkovanie poľnohospodárskej výroby (napr. vodné nádrže a rybníky potrebné pre poľnohospodársku výrobu, poľné cesty apod.). Súčasťou poľnohospodárskeho pôdneho fondu môže byť aj pôda určená na záhradkárске účely v záhradkových osadách (pozri napr. aj nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp.zn. PL. ÚS 17/2000, z 30. mája 2001).

V preskúmvanej veci z predložených a zadovážených listinných dôkazov (výpisov z pozemkovej knihy identifikácie parciel a vyvlastňovacieho rozhodnutia) nebolo sporným, že predmetné pozemkovoknižné parcely uvedené v uplatnenom nároku navrhovateľa ako parc. č. 336 - dom, dvor vo výmere 349 m², parc. č. 337 - dom, dvor vo výmere 142 m² a parc. č. 338 - záhrada vo výmere 241 m² v kat. úz. V., netvorili ani netvorila poľnohospodársky pôdny fond.

Z uvedeného je zrejmé, že nehnuteľnosti označené ako dom s dvorom, pozemok pod dvorom ani záhrada pri dome poľnohospodársky pôdny fond netvorila, ani do neho nepatria, ani netvorila lesný pôdny fond, a preto nemôžu byť predmetom reštitúcie podľa zákona č. 503/2003 Z.z.; navyše, ako uviedol aj súd prvého stupňa, u parciel č. parc. č. 336 - dom, dvor a parc. č. 338 - záhrada, ktoré neboli ani predmetom vyvlastnenia, nebolo vlastníctvo právnej predchodkyne navrhovateľa preukázané.

K predmetným nehnuteľnostiam (za predpokladu preukázania vlastníctva aj k parc. č. 336 a 338) si navrhovateľ mohol uplatniť reštitučný nárok podľa zákona č. 87/1991 Zb., pričom pri nevyhovení výzve povinnou osobou mohol uplatniť svoje nároky na súde v lehote jedného roka odo dňa účinnosti tohto zákona, t. j. do 1.4.1992.

Na základe uvedeného odvolací súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie správneho orgánu v medziach navrhovateľom podaného opravného prostriedku bolo v súlade so zákonom a teda krajský súd rozhodol správne, ak toto rozhodnutie potvrdil.

Námietky navrhovateľa uvedené v odvolaní proti napadnutému rozsudku nepovažoval odvolací súd. súc viazaný tiež rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP) za také, ktoré mohli ovplyvniť

posúdenie danej veci. Preto napadnutý rozsudok ako vecne správny podľa § 219 OSP v spojení s § 250ja ods. 3 veta druhá OSP a § 250l ods. 2 a § 250s OSP potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 224 ods. 1 OSP a § 142 ods. 1 OSP tak, že navrhovateľovi nepriznal ich náhradu, pretože nebol v tomto konaní úspešný a odporcovi preto, že mu z dôvodu neúspešného odvolania navrhovateľa žiadne trovy nevznikli a ani ich náhradu neuplatnil.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný riadny opravný prostriedok.

V Bratislave, dňa 16. decembra 2009

JUDr. Jana Baricová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Peter Szimeth